

CYNGOR SIR YNYS MÔN		
Adroddiad i:	PWYLLGOR GWAITH	
Dyddiad:	19 Mawrth 2024	
Pwnc:	Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Stad Elusennol David Hughes ac Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn 2022/23	
Aelod(au) Portffolio:	Y Cynghorydd Robin Williams (Dirprwy Arweinydd a Deilydd Portffolio - Cyllid) Y Cynghorydd Dafydd Rhys Thomas (Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo) Y Cynghorydd Dafydd Roberts (Addysg a'r Iaith Gymraeg)	
Pennaeth Gwasanaeth:	Marc Jones	
Awdur yr Adroddiad; Ffôn: E-bost:	Bethan Owen (01248) 752663 BethanOwen2@ynysmon.llyw.Cymru	
Aelodau Lleol:	Amherthnasol	
A - Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau		
<ul style="list-style-type: none"> Cymeradwyo Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Drafft Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn ar gyfer y flwyddyn 2022/23 (Atodiad A). Dirprwyo i'r Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151 yr awdurdod i lofnodi'r Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon Terfynol a'u ffeilio gyda'r Comisiwn Elusennau ar ôl cwblhau'r archwiliad yn foddhaol. 		
B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod a/neu ddewis yr opsiwn hwn?		
<ul style="list-style-type: none"> Nid oes unrhyw opsiynau eraill ar gael oherwydd mae'n ofyniad gan y Comisiwn Elusennol fod y cyfrifon blynyddol yn cael eu cymeradwyo gan y corff cyfrifol, sef y Pwyllgor Gwaith yn yr achos hwn. 		
C - Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?		
<ul style="list-style-type: none"> Mae hwn yn fater sydd wedi ei ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith. 		
CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?		
Ydi		
D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?		
Ydi		
DD – Asesu'r effaith posib (os yw'n berthnasol):		
1	Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys	Amherthnasol. Yr unig benderfyniad sydd ei angen yw derbyn cyfrifon yr Ymddiriedolaeth ac nid oes unrhyw effaith ar anghenion yr Ynys yn y tymor hir.
2	A yw hwn yn benderfyniad y rhagwelir y bydd yn atal costau / dibyniaeth ar yr Awdurdod yn y dyfodol. Os felly, sut?-	Amherthnasol
3	A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn, os felly, rhowch wybod gyda phwy:	Nid yw'n uniongyrchol berthnasol, ond mae'r Ymddiriedolaeth wedi dosbarthu cyllid trwy'r 5 ysgol uwchradd a thrwy Coleg Cymraeg Cenedlaethol.

4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae eu rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen? Esboniwch sut:-	Amherthnasol
5	Nodwch effeithiau'r penderfyniad hwn ar yr agenda cydraddoldeb a'r Gymraeg.	Amherthnasol
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith posib y byddai'r penderfyniad yn ei gael ar y rhai hynny sy'n wynebu anfantais economaidd-gymdeithasol.	Amherthnasol
7	Nodwch unrhyw effaith posib y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r iaith Gymraeg ac ar drin yr iaith Gymraeg ddim llai ffafriol na'r Saesneg.	Amherthnasol
E - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Tim Arweinyddiaeth (TA) (gorfodol)	Mae'r TA wedi ystyried yr adroddiad ac ymgorfforwyd y sylwadau yn yr adroddiad.
2	Cyllid / Swyddog Adran 151 (gorfodol)	Amherthnasol – adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn.
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	Mae'r Swyddog Monitro'n aelod o'r TA a byddai unrhyw sylwadau wedi cael eu hystyried yng nghyfarfod y TA.
4	Adnoddau Dynol (AD)	Amherthnasol
5	Eiddo	Amherthnasol
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	Amherthnasol
7	Sgriwtini	Amherthnasol
8	Aelodau Lleol	Amherthnasol
9	Unrhyw gyrrff allanol / arall	Mae'r cyfrifon wedi cael eu harchwilio gan Archwiliwr Allanol ac mae eu hadroddiad yn ffurfio rhan o'r cyfrifon.
F - Atodiadau:		
<ul style="list-style-type: none"> Atodiad A – Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn 2022/23. 		
FF – Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		
<ul style="list-style-type: none"> Adroddiad Diweddarau Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn – Pwyllgor Gwaith, 28 Hydref 2019 (eitem 13) 		

STAD ELUSENNOL DAVID HUGHES AC YMDDIRIEDOLAETH ADDYSG BELLACH

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1 Yn yr adroddiad hwn ceir trosolwg o'r cefndir i Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn. Mae ynddo wybodaeth am statws cyfreithiol yr Ymddiriedolaeth a'r gwahanol elfennau sy'n gysylltiedig â hi. Ceir crynodeb o berfformiad ariannol yr Ymddiriedolaeth. Prif bwrpas yr adroddiad hwn yw gofyn i'r Pwyllgor Gwaith gymeradwyo'r Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon terfynol ar gyfer y flwyddyn ariannol 2022/23.
- 1.2 Mae'r adroddiad hefyd yn cynnwys diweddariad i Aelodau ynghylch y camau a gymerwyd i ddsobarthu mwy o gyllid yr Ymddiriedolaeth i gyflawni dibenion elusennol yr Ymddiriedolaeth.

2. CEFNDIR

- 2.1 Mae Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn yn cynnwys tair cronfa: Cronfa Waddol David Hughes a Chronfa Addysg Bellach Ynys Môn 1/3 a Chronfa Ymddiriedolaeth Addysg Ynys Môn 2/3 sy'n darparu budd addysgol penodol.

2.1.1. Stad Elusennol David Hughes

Mae'r gwaddol yn dyddio'n ôl i 1608 ac, ar hyn o bryd, mae'n cynnwys nifer o blotiau o dir mân-ddaliadau a bythynnod a buddsoddiadau eraill. Mae'r gronfa hon yn casglu rhenti o'r eiddo y mae'n buddsoddi ynddynt a difidendau a llog ar fuddsoddiadau'r Gronfa Fuddsoddi, a reolir gan Reolwyr Cronfa Buddsoddi Blackrock. Caiff costau rheoli, ariannol a gweinyddol y stad eu tynnu o'r rhenti a geir er mwyn penderfynu ar yr incwm net y gellir ei rannu yn ystod y flwyddyn. Caiff chwarter unrhyw incwm net sydd dros ben ei dalu i elusen ddigyswllt, "Elusen David Hughes ar gyfer y Tlodion", a hynny er mwyn lliniaru tloidi yng nghymuned Llantrisant. Mae'r incwm sy'n weddill yn cael ei drosglwyddo i Gronfa Addysg Bellach Ynys Môn, sydd wedi ei rhannu'n ddwy gronfa benodol.

2.1.2. Cronfeydd Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn 1/3 (Cronfa Gyfyngedig)

Yn ogystal â'r incwm net o Stad Waddol David Hughes, mae'r Ymddiriedolaeth hon hefyd yn derbyn incwm o fuddsoddiadau a reolir gan Blackrock, mewn modd tebyg i Gronfa Waddol David Hughes. Pwrpas y gronfa yw darparu cymorth ariannol i ddisgyblion hŷn y 5 ysgol uwchradd er mwyn iddynt gwblhau eu cyrsiau.

2.1.3. Cronfeydd Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn 2/3 (Cronfa Gyfyngedig)

Mae'r elfen hon o'r Ymddiriedolaeth yn derbyn incwm mewn ffordd debyg i'r uchod (2.1.2). Mae'r gronfa i'w defnyddio i helpu pobl ifanc dan 25 oed sydd wedi mynychu un neu fwy o'r 5 ysgol uwchradd am gyfnod o ddwy flynedd ac y mae angen cymorth ariannol arnynt i fynd ymlaen i addysg bellach neu addysg uwch neu hyfforddiant.

2.2 Statws Cyfreithiol

- 2.2.1. Mae Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn yn elusen gofrestrdedig a Chyngor Sir Ynys Môn yw'r unig ymddiriedolwr. Nid oes unrhyw ddarpariaeth benodol sy'n dirprwyo cyfrifoldeb i'r Cyngor llawn neu swyddog penodol mewn perthynas â'r Ymddiriedolaeth, felly, mae'r penderfyniadau hynny wedi eu dirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith.

2.2.2. Mae rhai swyddogaethau sy'n gysylltiedig â'r Ymddiriedolaeth wedi cael eu dirprwyo i swyddogion mewn ymgynghoriad â'r aelod portffolio perthnasol:-

- Mae awdurdod mewn perthynas â grantiau addysgol wedi cael ei ddirprwyo i'r Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc;
- Mae awdurdod mewn perthynas â chytuno ar denantiaethau, pennu rhenti a threfnu rhaglen gynnal a chadw ac atgyweirio wedi ei ddirprwyo i'r Pennaeth Gwasanaeth (Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo);
- Mae awdurdod mewn perthynas â phenderfynu faint o gyllid a ddyrannir i'r tri chynllun bob blwyddyn (o 2019/20 ymlaen) wedi ei ddirprwyo i'r Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151, a bydd yn ddibynnol ar faint o warged a gynhyrchir gan y gronfa;
- Gall y Prif Weithredwr ymarfer unrhyw swyddogaeth sydd wedi cael ei ddirprwyo i'r Penaethiaid Gwasanaeth.

3. DEFNYDD O'R GRONFA YN YSTOD 2022/23

3.1 Ym mis Hydref 2019, penderfynodd y Pwyllgor Gwaith ddyrannu swm unwaith ac am byth o £56,000 i bob ysgol uwchradd i gyllido costau Anogwyr Dysgu ym mhob ysgol. Byddai'r Anogwyr Dysgu yn cefnogi disgyblion hŷn oedd yn dilyn cyrsiau TGAU a Lefel A. Mater i bob ysgol fyddai penderfynu dros ba gyfnod o amser i ddefnyddio'r cyllid. Byddai'r gost yn cael ei gyllido o'r Gronfa Gyfyngedig 1/3 gan ddefnyddio'r rhan fwyaf o'r balans o £183,346 (ar 1 Ebrill 2022). Ceir mwy o fanylion am y defnydd a wnaed o'r dyraniadau hyn yn 2022/23 ym mharagraff 4 isod.

3.2 Yn ogystal, penderfynodd y Pwyllgor Gwaith ddyrannu swm ychwanegol o £8,000 fesul ysgol uwchradd i roi grantiau i gynorthwyo myfyrwyr dan anfantais ariannol i sicrhau lleoedd mewn Colegau a Phrifysgolion a / neu helpu i brynu llyfrau ac offer angenrheidiol i ddilyn cyrsiau yn ystod y flwyddyn gyntaf. Mater i bob ysgol fydd asesu pob cais a dyfarnu grantiau ar sail eu meini prawf asesu. Roedd cyfanswm y gost, sef £40,000, i'w gyllido o'r Gronfa Gyfyngedig 2/3, a oedd â balans o £186,426 (ar 1 Ebrill 2022). Ceir manylion am y defnydd a wnaed o'r cyllid yma yn 2022/23 ym mharagraff 5 isod.

3.3 Yn ogystal, byddai Coleg Cymraeg Cenedlaethol yn gweinyddu cynllun ysgoloriaeth ar gyfer myfyrwyr dan anfantais ariannol er mwyn iddynt ddilyn cyrsiau Prifysgol neu Goleg trwy gyfrwng y Gymraeg.

4. PERFFORMIAD ARIANNOL 2022/23

4.1 Stad Elusennol David Hughes (Cronfa Waddol)

4.1.1. Cynhyrchodd y Stad £128,364 drwy renti ar eiddo ac ailgodi tâl am drethi dŵr. Cynhyrchwyd £14,324 drwy incwm arall, difidendau a llog ar fuddsoddiadau. Gwariwyd £147,164 ar waith atgyweirio a chynnal a chadw, gwasanaethau proffesiynol a darpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus. Gwariwyd £12,276 ar gostau gweinyddol rheoli eiddo a chostau cyfrifeg ac archwilio. Canlyniad hyn yw bod £16,752 o golled ar y buddsoddiad.

4.1.2. Mae swm o £5,002 wedi'i godi yn erbyn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol fel yr enillion ar Fuddsoddiadau.

4.1.3. Gwerth y Stad, ar 31 Mawrth 2023 oedd £4,587,793, sydd yn cynnwys gwerth yr eiddo, £3,810,500, buddsoddiadau a fasnachwyd ar y Gyfnewidfa Stoc, £165,554, ac asedau cyfredol net o £611,739.

4.2 Ymddiriedolaeth Addysg Bellach (Cronfeydd Cyfyngedig)

4.2.1. Cynhyrchodd cronfa'r Ymddiriedolaeth £6,752 o incwm buddsoddi.

4.2.2. Defnyddiwyd £75,306 ar gyfer dibenion elusennol (gweler paragraffau 5 a 6 isod).

4.2.3. Cynyddodd gwerth cyffredinol yr Ymddiriedolaeth o £369,772 ar ddechrau'r flwyddyn ariannol i £297,756 ar 31 Mawrth 2023. Roedd hyn yn cynnwys buddsoddiadau o £115,691 a fasnachwyd ar y Gyfnewidfa Stoc a £182,065 o arian parod mewn cyfrifon banc.

4.2.4. Gwerth y Gronfa 1/3 ar 31 Mawrth 2023 oedd £111,886, a gwerth y Gronfa 2/3 ar yr un dyddiad oedd £185,870.

5. ANOGWYR DYSGU (Dyrannwyd o'r Gronfa 1/3)

5.1 Yn dilyn penderfyniad y Pwyllgor Gwaith, ym mis Hydref 2019, i ganiatáu defnyddio'r Gronfa i gyfrannu at gostau Anogwyr Dysgu yn y 5 ysgol uwchradd, dyrannwyd swm o £55,280 i bob ysgol i'w ddefnyddio i'r diben hwn. Dengys y tabl isod y gwariant a gafwyd gan bob ysgol yn ystod 2022/23.

Ysgol	Swm a ddyrannwyd cyn 1 Ebrill 2019	Balans ar 31 Mawrth 2020	Balans ar 31 Mawrth 2021	Balans ar 31 Mawrth 2022	Swm a ddefnyddiwyd gan ysgolion yn 2022/23	Swm a ddyrannwyd o 2022/23	Balans ar 31 Mawrth 2023
	£	£	£	£	£		£
Ysgol Syr Thomas Jones	55,280	53,909	50,168	55,168	37,000	0	18,168
Ysgol Uwchradd Caergybi	55,280	46,817	5,753	10,753	6,865	0	3,888
Ysgol Gyfun Llangefni	55,280	22,826	2,860	7,860	0	0	7,860
Ysgol David Hughes	55,280	56,160	33,650	38,650	28,441	0	10,209
Ysgol Uwchradd Bodedern	55,280	56,160	59,020	64,020	0	0	64,020
CYFANSWM	276,400	235,872	151,451	176,451	72,306	0	104,145

6. GRANTIAU A DDYRANNWYD I FYFYRWYR (Dyrannwyd o'r Gronfa 2/3)

6.1 Yn dilyn penderfyniad y Pwyllgor Gwaith ym mis Hydref 2019, i ofyn i'r 5 ysgol uwchradd dderbyn cyfrifoldeb am weinyddu'r grantiau, dyfarnwyd swm cychwynnol o £8,560 i bob ysgol i'w ddsbarthu. Fodd bynnag, oherwydd y pandemig, nid oedd yr ysgolion mewn sefyllfa i wahodd ceisiadau yn ystod blwyddyn ysgol 2020/21 ac, o ganlyniad, ni ddyfarnwyd unrhyw grantiau.

- 6.2** Ar ôl trafod gydag Archwilydd y cyfrifon, cytunwyd, at ddibenion y cyfrifon, y dylid ystyried y cyllid a ddsbarthwyd i ysgolion fel gweithgareddau elusennol at ddibenion yr Ymddiriedolaeth.
- 6.3** Yn ystod 2022/3, dyfarnwyd 8 ysgoloriaethau trwy'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol, gydag chwech grant ysgoloriaeth o £500 yn cael eu dyfarnu i ddisgyblion i'w galluogi i gwblhau ei addysg uwch.
- 6.4** Mae'r balans o £185,870 ar gael i'w ddsbarthu, naill ai trwy'r ysgolion neu drwy Goleg Cymraeg Cenedlaethol.

7. EIDDO BUDDSODDI

- 7.1** Mae Gwaddol David Hughes yn cynnwys 13 annedd fferm ac 1 parcel o dir, gyda chyfanswm arwynebedd o 1,140.68 erw. Cafodd Fferm Tŷ Coch ei rhoi ar y farchnad i'w gwerthu ac fe gynhyrchodd lawer o ddiddordeb. Gwerthwyd y fferm yn ystod y flwyddyn ariannol am £550,000 a arweiniodd at gael gwared ar £264,540 yn erbyn cyfrifiad 2021/22. Mae hyn wedi galluogi buddsoddiad pellach yn yr ystâd, gan arwain at wariant atgyweirio a chynnal a chadw o £134k. Mae cyfanswm gwerth yr ystâd bellach yn £3,810,500.

**CRONFA YMDDIRIEDOLAETH ADDYSG
BELLACH YNYS MÔN**

**ANGLESEY FURTHER EDUCATION TRUST
FUND**

**ADRODDIAD BLYNYDDOL A
CHYFRIFON**

**ANNUAL REPORT AND
ACCOUNTS**

2022/23

Rhif Cofrestru Elusen / Charity Registration No.

525254

CYNNWYS Y DATGANIAD ARIANNOL AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU
31 MAWRTH 2023

	Tudalen
Adroddiad yr Ymddiriedolwyr	1-5
Adroddiad yr Archwilwr Annibynnol	6
Datganiad o Weithgareddau Ariannol	7
Mantolen	8
Nodiadau ar y Datganiadau Ariannol	9-15

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

Mae'r ymddiriedolwyr yn cyflwyno eu hadroddiad gyda datganiadau ariannol yr elusen am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2023. Mae'r ymddiriedolwyr wedi mabwysiadu darpariaethau'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir (SORP): Cyfrifyddu ac Adrodd gan Elusennau sy'n berthnasol i elusennau wrth baratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safonau Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS102) sy'n weithredol o 1 Ionawr 2015.

MANYLION CYFREITHIOL A GWEINYDDOL

Rhif Cofrestru Elusen:

525254

Cyfeiriad y Brif Swyddfa:

Cyngor Sir Ynys Môn
Swyddfa'r Sir
Llangefni
Ynys Môn
LL77 7TW

Ymddiriedolwr:

Unig ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn yw Cyngor Sir Ynys Môn, a gweinyddwyd gweithgareddau'r Ymddiriedolaeth ar ei rhan gan y Cyngor Sir.

Archwiliwr Annibynnol:

Mr. Brian Hughes
A. Hughes-Jones, Dyson & Co
Capel Moreia
De Penrallt
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1NS

STRWYTHUR, LLYWODRAETHU A RHEOLI

Dogfen Lywodraethu:

Rheolir yr elusen gan ei dogfen lywodraethu, gweithred ymddiriedolaeth, ac mae'n ymgorffori elusen anghorfforedig.

Rheoleiddir Cronfa Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys gan gynllun a wnaed gan y Bwrdd Addysg ar 23 Mawrth 1939 ac fe'i haddaswyd yn sylweddol gan gynllun dyddiedig 18 Gorffennaf 1960. Mae'r rhain yn nodi'r dyletswyddau, pwerau a'r amodau y mae'n ofynnol i'r Ymddiriedolaeth weithredu arnynt.

Recriwtio a phenodi ymddiriedolwyr newydd:

Cyngor Sir Ynys Môn yw unig ymddiriedolwr Cronfa Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn. Mae'r elusen yn cael ei rhedeg gan Bwyllgor Gwaith y Cyngor.

Caiff ymddiriedolwyr newydd eu briffio am eu cyfrifoldebau cyfreithiol o dan gyfraith elusennol, cynnwys y ddogfen lywodraethu a'r broses gwneud penderfyniadau. Nodir ac ymdrinnir yn fewnol ag anghenion hyfforddiant gan ymddiriedolwyr presennol eraill a swyddogion y Cyngor.

Strwythur y Sefydliad:

Cyngor Sir Ynys Môn yw unig ymddiriedolwr Cronfa Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn, a gweinyddir gweithgareddau'r Ymddiriedolaeth ar ei rhan gan y Cyngor Sir.

Mae strwythur y sefydliad wedi bod fel a ganlyn:

- Mae Pwyllgor Gwaith y Cyngor yn gweithredu fel yr Ymddiriedolwr.
- Mae gan Bennaeth Gwasanaeth (Dysgu Gydol Oes) y Cyngor ar y cyd â'r Aelod Portffolio Dysgu Gydol Oes yr awdurdod dirprwyedig i ddyrannu'r grantiau blynyddol.
- Mae gan Bennaeth Gwasanaeth (Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo) y Cyngor ar y cyd â'r Aelod Portffolio Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo yr awdurdod dirprwyedig i reoli cytundebau tenantiaeth ac i osod rhenti'r portffolio eiddo (Gwaddol David Hughes).
- Bydd Pwyllgor Gwaith y Cyngor yn cymeradwyo cyfrifon yr Ymddiriedolaeth a dirprwyir awdurdod i arwyddo Cyfrifon Blynyddol yr Ymddiriedolaeth i'r Swyddog Adran 151.

Arweinwyr strategol y Cyngor Sir oedd:

- Prif Weithredwr – Dylan Williams
- Dirprwy Brif Weithredwr – Rhys Hughes
- Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 – Marc Jones
- Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) a Swyddog Monitro – Lynn Ball

Partïon Cysylltiedig:

Oherwydd natur gweithrediadau'r elusen a gan mai unig ymddiriedolwr yr elusen yw Cyngor Sir Ynys Môn, mae'n anochel y bydd trafodion yn digwydd gyda sefydliadau sy'n gysylltiedig â'r Cyngor a'i weithwyr. Cynhelir yr holl drafodion gyda sefydliadau y gall Cyngor Sir Ynys Môn fod â diddordeb ynddynt o hyd braich. Mae gan y cyngor bolisi lle bod rhaid i bob ymddiriedolwr ddatgan diddordeb os bydd trafodyn yn ymwneud â pharti cysylltiedig yn digwydd.

Rheoli Risg:

Adolygwyd y prif risgiau y mae'r Ymddiriedolaeth yn agored iddynt, fel y nodwyd gan yr Ymddiriedolwr, a sefydlwyd systemau neu weithdrefnau i reoli'r risg.

AMCANION A GWEITHGAREDDAU

Nodau ac Amcanion:

Mae Cronfa Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn yn cynnwys tair cronfa: Gwaddol David Hughes; Cronfa Addysg Bellach Ynys Môn 1/3 a Chronfa Addysg Bellach Ynys Môn 2/3 gyda'r nod o ddarparu budd addysgol penodol.

Stad Elusennol David Hughes (Cronfa Waddol):

Mae'r gronfa hon yn casglu rhenti o'i eiddo buddsoddi a llog ar ei fuddsoddiadau. Caiff costau rheoli a gweinyddu'r stad eu didynnu o'r rhenti a dderbynnir i gael yr incwm net am y flwyddyn y gellir ei ddosbarthu neu wariant net.

Gwneir taliad o chwarter yr incwm net i elusen heb gysylltiad, "Elusen David Hughes ar gyfer y Tlodion" er mwyn lliniaru tlodi yng nghymuned Llantrisant. Mae'r incwm sy'n weddill yn ffurfio Cronfa Addysg Bellach Ynys Môn:

Cronfeydd Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn:

Dyrennir traean o'r Gronfa Gyffredinol i ddarparu budd arbennig, o unrhyw fath na ddarperir gan yr Awdurdod fel arfer, i helpu disgyblion hŷn i orffen eu cyrsiau mewn unrhyw un o'r ysgolion a enwir yn y cynllun – y pum ysgol uwchradd a gynhelir gan y Cyngor Sir. Mae'r ddwy ran o dair sy'n weddill yn y Gronfa Gyffredinol ar gael er budd rhai o dan 25 oed, sydd wedi mynychu unrhyw un o'r ysgolion a enwir yn y cynllun am o leiaf ddwy flynedd, ac sydd angen cymorth ariannol ar gyfer Addysg Bellach neu Addysg Uwch neu hyfforddiant. Mae'r Ymddiriedolaeth wedi adnabod tri chynllun gyda'r bwriad o gynyddu nifer y grantiau a ddyfernir yn y dyfodol.

Dyrannu Grantiau:

Dyrennir grantiau i unigolion sydd wedi mynychu neu sy'n mynychu un o'r pum ysgol uwchradd a gynhelir gan y Cyngor Sir ac sy'n bodloni'r meini prawf uchod. Gall hyn fod drwy daliadau a wneir i bob ysgol uwchradd neu drwy gynllun ysgoloriaeth i'w weinyddu gan y 'Coleg Cymraeg Cenedlaethol' i fyfyrwyr o gefndiroedd dan anfantais ariannol i ddilyn cyrsiau trwy gyfrwng y Gymraeg.

Budd Cyhoeddus:

Mae'r ymddiriedolwyr yn cadarnhau eu bod wedi cyfeirio at yr arweiniad a gynhwysir yng nghanllawiau cyffredinol y Comisiynydd Elusennau ar fudd cyhoeddus wrth adolygu nodau ac amcanion yr elusen ac wrth gynllunio gweithgareddau i'r dyfodol a phennu'r broses o ddyrannu grantiau.

LLWYDDIANT A PHERFFORMIAD

Gweithgareddau elusennol:

Mae'r elusen wedi parhau i ddiogelu asedau'r Ymddiriedolaeth.

Mae'r elusen bellach yn dyrannu cyllid i bob un o ysgolion uwchradd yr ynys. Er mwyn cynorthwyo disgyblion presennol, cynigiwyd hyd at £56k i bob ysgol i gychwyn i ariannu cost Anogwyr Dysgu. Rhoddwyd hefyd £8,560 i bob ysgol i'w galluogi i gynorthwyo myfyrwyr sydd dan anfantais ariannol i gael lleoedd mewn colegau a phrifysgolion a/neu helpu i brynu llyfrau ac offer sy'n ofynnol i fynychu'r cyrsiau yn y flwyddyn gyntaf.

Yn ystod 2022/23 parhaodd y cynllun ysgoloriaethau Coleg Cymraeg Cenedlaethol, a derbyniodd chwech cyn-ddisgybl swm o £500.

ADOLYGIAD ARIANNOL

Perfformiad Ariannol:

Cyn enillion a cholledion ar buddsoddiadau roedd gan y Gronfa Waddol wariant net o £16,752 oherwydd buddsoddiad uwch yn ei bortffolio eiddo.

Mae gwerth buddsoddiadau'r Ymddiriedolaeth wedi gostwng £8,464 ond mi wnaeth gwerthu un o'r anheddau roi ennill o £264,540. Mae hyn yn rhoi cynnydd o £170,770 yng nghronfeydd yr elusen ar gyfer y flwyddyn.

O ganlyniad, cyfanswm y cronfeydd ar 31 Mawrth 2023 oedd £4,885,549, ac mae'r holl gronfeydd yn gyfyngedig.

Prif ffynonellau ariannu:

Prif ffynonellau ariannu'r elusen yw incwm rhent gan denantiaid ac incwm buddsoddi ar ffurf difidendau, llog buddsoddi neu log ar adneuon.

Polisi ac amcanion buddsoddi:

Mae portffolio eiddo sy'n heneiddio'r elusen wedi bod angen buddsoddiad sylweddol. Mae ymddiriedolwr yr elusen wedi mynd trwy gyfnod o atgyfnerthu er mwyn cynhyrchu'r cronfeydd ariannol angenrheidiol i ail-fuddsoddi yn ei asedau. Yn ogystal, mae'r elusen yn dal tua 10% o Gyfanswm ei Asedau Sefydlog mewn Cronfeydd Buddsoddi, sy'n cynhyrchu difidend ac incwm llog.

Cynlluniau ar gyfer y dyfodol:

Mae Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn yn gweithredu fel busnes hyfyw ar gyfer y dibenion elusennol a nodwyd uchod.

DATGANIAD CYFRIFOLDEB YR YMDDIRIEDOLWYR

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r Datganiadau Ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig (Arfer Cyfrifeg Gyffredinol Dderbyniol y Deyrnas Unedig).

Mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith sy'n berthnasol i elusennau yng Nghymru a Lloegr, y Ddeddf Elusennau, Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) a darpariaethau'r weithred ymddiriedolaeth fod yr ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa bresennol yr elusen ac o'r adnoddau a dderbyniwyd ac o'r defnydd a wnaed o adnoddau, yn cynnwys incwm a gwariant, yr elusen am y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hynny, rhaid i'r ymddiriedolwyr:

- ddewis polisiâu cyfrifyddu addas ac yna eu gweithredu'n gyson
- ddilyn y dulliau a'r egwyddorion yn y SORP Elusennau
- wneud dyfarniadau ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn ddarvoudus
- baratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes hyfyw oni bai ei fod yn amhriodol tybio y bydd y cwmni elusennol yn parhau i weithredu.

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifo priodol sy'n datgelu gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg sefyllfa ariannol yr elusen ac er mwyn eu galluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r Ddeddf Elusennau, Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) a darpariaethau'r weithred ymddiriedolaeth. Maent hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen a gan hynny am gymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac anghysondebau eraill.

Llofnodwyd gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151 o dan awdurdod dirprwyedig ar ran yr ymddiriedolaeth:

Mr R Marc Jones FCPFA

Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151

Dyddiad

Adroddiad yr archwiliwr annibynnol i ymddiriedolwyr Cronfa Addysg Bellach Ynys Môn

Rwy'n adrodd i'r Ymddiriedolwyr ar fy archwiliad o gyfrifon Cronfa Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023 a nodir ar dudalennau 7-15.

Cyfrifoldebau a sail yr adroddiad

Fel ymddiriedolwyr elusen yr Ymddiriedolaeth, rydych yn gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011 ('y Ddeddf').

Rwy'n adrodd ar sail fy archwiliad o gyfrifon yr Ymddiriedolaeth a gynhaliwyd o dan adran 145 o Ddeddf 2011 ac wrth gynnal fy archwiliad rwyf wedi dilyn yr holl gyfarwyddiadau cymwys a roddwyd gan y Comisiwn Elusennol o dan adran 145(5)(b) o'r Ddeddf.

Datganiad yr archwiliwr annibynnol

Rwyf wedi cwblhau fy archwiliad. Cadarnhaf nad oes unrhyw faterion o bwys wedi dod i fy sylw mewn cysylltiad â'r archwiliad sy'n rhoi rheswm i mi gredu mewn unrhyw fodd perthnasol:

1. Nad yw cofnodion cyfrifo mewn perthynas â'r Ymddiriedolaeth wedi cael eu cadw'n unol ag Adran 130 y Ddeddf; neu
2. Nad yw'r cyfrifon yn cyd-fynd â'r cofnodion hynny; neu
3. Nad yw'r cyfrifon yn cydymffurfio gyda'r gofynion perthnasol o ran ffurf a chynnwys y cyfrifon a nodir yn Rheoliadau Elusennol (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008 ac eithrio unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn 'adlewyrchiad cywir a theg' sydd ddim yn fater a ystyrir fel rhan o archwiliad annibynnol.

Nid oes gennyf unrhyw bryderon ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion eraill mewn perthynas â'r archwiliad y dylid dwyn sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn sicrhau y gellir deall y cyfrifon yn iawn.

Llofnod: _____

Dyddiad: _____

Brian Hughes FCA
A. Hughes-Jones, Dyson & Co.
Cyfrifwyr Siartredig ac Archwilwyr Cofrestredig
Capel Moreia, De Penrallt, Caernarfon, Gwynedd

**DATGANIAD O WEITHGAREDDAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH
2023**

				31.3.2023	31.3.2022
	Nodiadau	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cronfeydd Waddol £	Cyfanswm Cronfeydd £	Cyfanswm Cronfeydd £
Incwm a Gwaddoliadau o:					
Incwm Buddsoddi	2	6,752	142,688	149,440	137,396
Cyfanswm Incwm		6,752	142,688	149,440	137,396
Gwariant ar:					
Rheoli Buddsoddiadau	3	-	(147,164)	(147,164)	(78,665)
Gweithgareddau Elusennol	4	(75,306)	-	(75,306)	(10,000)
Costau Cefnogi	5	-	(12,276)	(12,276)	(13,958)
Cyfanswm Gwariant		(75,306)	(159,440)	(234,746)	(102,623)
Incwm / (Gwariant) Net ar gael i'w ddosbarthu cyn Enillion a Cholledion ar Fuddsoddiadau		(68,554)	(16,752)	(85,306)	34,773
Taliad o 25% o incwm net i Elusen David Hughes ar gyfer y Tlodion	6	-	-	-	(10,286)
Trosglwyddiad o'r incwm Gwaddol Net sy'n weddill i'r Cronfeydd Ymddiriedolaeth Addysg Bellach		-	-	-	-
Incwm / (Gwariant) Net cyn Enillion a Cholledion ar Fuddsoddiadau		(68,554)	(16,752)	(85,306)	24,487
Enillion / (Colledion) Net ar Fuddsoddiadau	7	(3,462)	259,538	256,076	74,484
Incwm / (Gwariant) Net		(72,016)	242,786	170,770	98,971
Symudiad Net mewn Cronfeydd		(72,016)	242,786	170,770	98,971
Cysoni Cronfeydd					
Cyfanswm cronfeydd a ddygwyd ymlaen		369,772	4,345,007	4,714,779	4,615,808
Cyfanswm cronfeydd wedi'u cario drosodd		297,756	4,587,793	4,885,549	4,714,779

MANTOLEN AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2023

				31.3.2023	31.3.2022
	Nodiadau	Cronfeydd Cyfyngedig	Cronfeydd Waddol	Cyfanswm Cronfeydd	Cyfanswm Cronfeydd
		£	£	£	£
Buddsoddiadau a restrwyd neu a fasnachwyd ar Gyfnewidfa Stoc gydnabyddedig	7a	115,691	165,554	281,245	289,709
Eiddo Buddsoddi - Ystâd David Hughes	7b	-	3,810,500	3,810,500	4,093,000
Cyfanswm Asedau Sefydlog		115,691	3,976,054	4,091,745	4,382,709
Asedau Cyfredol					
Dyledwyr	8	-	62,832	62,832	68,899
Arian yn y banc ac mewn llaw	9	182,065	566,255	748,320	285,024
Cyfanswm Asedau Cyfredol		182,065	629,087	811,152	353,923
Rhwymedigaethau Credydwyr: symiau'n ddyledus o fewn blwyddyn	10	-	(17,348)	(17,348)	(21,853)
Asedau neu (Rwymedigaethau) Cyfredol Net		182,065	611,739	793,804	332,070
Credydwyr: symiau'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn		-	-	-	-
Darpariaethau ar gyfer Rhwymedigaethau		-	-	-	-
Cyfanswm Asedau neu (Rwymedigaethau) Net		297,756	4,587,793	4,885,549	4,714,779
Cronfeydd yr Elusen	11				
Cronfeydd Gwaddol		-	4,587,793	4,587,793	4,345,007
Cronfeydd Incwm Cyfyngedig		297,756	-	297,756	369,772
Cyfanswm Cronfeydd Elusennol		297,756	4,587,793	4,885,549	4,714,779

Arwyddwyd y datganiadau ariannol gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151 o dan awdurdod dirprwyedig:

Mr R Marc Jones FCPFA

Dyddiad

Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH

2023

1. POLISIÂU CYFRIFYDDU

Confensiwn Cyfrifo

Paratowyd y datganiadau ariannol dan y confensiwn cost hanesyddol ac eithrio buddsoddiadau, sy'n cael eu cynnwys ar sail gwerth y farchnad, fel yr addaswyd drwy ailbriso asedau penodol ac yn unol â'r SORP Elusennau (FRS102) (a ddaeth i rym Ionawr 2015), Deddf Elusennau 2011 a gofynion y Datganiad o'r Arfer a Argymhellir, Cyfrifyddu ac Adrodd gan Elusennau.

Adnoddau a dderbyniwyd

Caiff yr holl adnoddau a dderbynnir eu cydnabod unwaith y mae gan yr elusen hawl i'r adnoddau, ei bod yn sicr y derbynnir yr adnoddau, ac y gellir mesur gwerth ariannol yr adnoddau a dderbynnir gyda digon o ddibynadwyedd.

Adnoddau a wariwyd

Cyfrifir gwariant ar sail groniodol ac fe'i dosbarthwyd o dan benawdau sy'n cyfuno'r holl gostau sy'n gysylltiedig â'r categori. Lle na ellir priodoli'r costau'n uniongyrchol o dan benawdau penodol, fe'u dyrannwyd i weithgareddau ar sail sy'n gyson â'r defnydd o adnoddau.

Costau cynhyrchu cronfeydd

Mae costau cynhyrchu cronfeydd yn cynnwys costau rheoli buddsoddiadau.

Eiddo buddsoddi

Dangosir eiddo buddsoddi ar sail y prisiad mewnol mwyaf diweddar. Caiff cyfanswm unrhyw warged neu ddiffyg ariannol yn sgil newidiadau mewn gwerth ar y farchnad ei drosglwyddo i'r gronfa waddol.

Trethiant

Mae'r elusen wedi'i heithrio rhag treth ar ei gweithgareddau elusennol.

Treth ar Werth

Gall yr elusen adennill Treth ar Werth trwy ei hymddiriedolwr, Cyngor Sir Ynys Môn, felly, lle mae'n briodol, dangosir gwariant yn net o Dreth ar Werth.

Strwythur y Gronfa

Mae gan yr elusen dair cronfa, un gwaddol a dwy gyfyngedig.

Stad Elusennol David Hughes (Cronfa Waddol)

Mae'r gronfa hon yn casglu rhenti o'i eiddo buddsoddi a llog ar ei fuddsoddiadau. Caiff costau rheoli a gweinyddu'r stad eu didynnu o'r rhenti a dderbynnir i gael yr incwm net am y flwyddyn y gellir ei ddsbarthu.

Gwneir taliad o chwarter yr incwm net i elusen heb gysylltiad, "Elusen David Hughes ar gyfer y Tlodion" er mwyn lliniaru tloidi yng nghymuned Llantrisant.

Mae'r incwm sy'n weddill yn ffurfio Cronfa Addysg Bellach Ynys Môn, sy'n cael ei rhannu'n ddwy:

Cronfa Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn 1/3 (Cronfa Gyfyngedig)

Dyrennir traean o Gronfa Ymddiriedolaeth Bellach Ynys Môn i ddarparu budd arbennig, o unrhyw fath na ddarperir gan yr Awdurdod fel arfer, i helpu disgyblion hŷn i orffen eu cyrsiau mewn unrhyw un o'r ysgolion a enwir yn y cynllun – y pum ysgol uwchradd a gynhelir gan y Cyngor Sir.

Cronfa Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn 2/3 (Cronfa Gyfyngedig)

Mae'r ddwy ran o dair sy'n weddill o Gronfa Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn ar gael er budd rhai o dan 25 oed, sydd wedi mynychu unrhyw un o'r ysgolion sydd wedi'u cynnwys yn y cynllun am o leiaf ddwy flynedd, ac sydd angen cymorth ariannol ar gyfer Addysg Bellach neu Addysg Uwch neu hyfforddiant.

Nid oes gan yr elusen unrhyw incwm anghyfyngedig.

Buddsoddiadau asedau sefydlog

Caiff buddsoddiadau eu datgan ar sail eu gwerth ar y farchnad ar ddyddiad y fantolen. Mae datganiad o weithgareddau ariannol yn cynnwys yr enillion a'r colledion net sy'n codi o ailbrisio a gwarediadau yn ystod flwyddyn.

Enillion a cholledion wedi'u gwireddu

Mae'r holl enillion a cholledion yn cael eu cynnwys ar y Datganiad o Weithgareddau Ariannol wrth iddynt godi. Caiff enillion a cholledion wedi'u gwireddu ar fuddsoddiadau eu cyfrifo fel y gwahaniaeth rhwng enillion gwerthiant a gwerth y farchnad agoriadol (neu ddyddiad prynu os yw'n hwyrach). Caiff enillion a cholledion heb eu gwireddu eu cyfrifo fel y gwahaniaeth rhwng gwerth y farchnad ar ddiwedd y flwyddyn a gwerth y farchnad agoriadol (neu ddyddiad prynu os yw'n hwyrach). Nid yw enillion wedi'u gwireddu ac enillion heb eu gwireddu wedi'u nodi ar wahân yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol.

2. INCWM BUDDSODDI

Incwm Buddsoddi	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cronfeydd Gwaddol £	Cyfanswm 31.3.23 £	Cyfanswm 31.3.22 £
Rhenti a dderbyniwyd	-	127,364	127,364	123,303
Trethi dŵr - ad-daliadau	-	1,000	1,000	5,385
Incwm arall o Stâd David Hughes	-	-	-	-
Difidendau a llog buddsoddiad	3,977	5,693	9,670	8,577
Llog arall	2,775	8,631	11,406	131
Cyfanwm Incwm Buddsoddi	6,752	142,688	149,440	137,396

3. COSTAU RHEOLI BUDDSODDIADAU

Costau Rheoli Buddsoddiadau	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cronfeydd Gwaddol £	Cyfanswm 31.3.23 £	Cyfanswm 31.3.22 £
Atgyweirio a Chynnal a Chadw Stâd David Hughes	-	(134,036)	(134,036)	(67,067)
Taliadau Dŵr	-	(3,474)	(3,474)	(4,937)
Gwasanaethau Proffesiynol	-	-	-	(2,058)
Costau eiddo eraill	-	(5,057)	(5,057)	-
Darpariaeth ar gyfer drwgddyledion	-	(4,597)	(4,597)	(4,603)
Cyfanswm Costau Rheoli Buddsoddiadau	-	(147,164)	(147,164)	(78,665)

4. GWEITHGAREDDAU ELUSENNOL

Gweithgareddau Elusennol	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cronfeydd Gwaddol £	Cyfanswm 31.3.23 £	Cyfanswm 31.3.22 £
Grantiau addysgol a ddyfarnwyd	(3,000)	-	(3,000)	(10,000)
Grantiau i ysgolion - annogwyr dysgu	(72,306)	-	(72,306)	-
Grantiau i ysgolion - cymorth tuag at addysg uwch	-	-	-	-
Cyfanswm Gwariant Elusennol	(75,306)	-	(75,306)	(10,000)

Mae'r grantiau Addysg a ddyfarnwyd yn cynnwys chwech ysgoloriaeth o £500 a ddyfarnwyd i gyn-ddisgyblion trwy'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol.

Mae'r Ymddiriedolaeth yn cymhwyso'r eithriad a ganiateir o dan y Gyfraith Elusennau a'r SORP i gadw enwau'r rhai sy'n derbyn grant yn gyfrinachol.

5. COSTAU CEFNOGI

Costau Cefnogi	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cronfeydd Gwaddol £	Cyfanswm 31.3.23 £	Cyfanswm 31.3.22 £
Costau gweinyddu a rheoli eiddo	-	(7,919)	(7,919)	(9,601)
Costau cyfrifo a chefnogi	-	(3,387)	(3,387)	(3,427)
Tâl yr Archwiliwr Annibynnol	-	(970)	(970)	(930)
Cyfanswm Costau Cefnogi	-	(12,276)	(12,276)	(13,958)

6. DOSBARTHU INCWM NET Y GRONFA WADDOL

Mae 25% o incwm net cyn enillion a cholledion ar fuddsoddiadau'r gronfa Waddol i'w dalu i elusen David Hughes ar gyfer y Tlodion. Mae'r gweddill yn cael ei rannu rhwng y Cronfeydd Ymddiriedolaeth Addysg Bellach gyfyngedig ar sail 1/3 a 2/3:

Dosbarthu Incwm Net y Gronfa Waddol	Cyfanswm 31.3.23 £	Cyfanswm 31.3.22 £
Incwm / (Gwariant) Net ar gael i'w ddsbarthu cyn Enillion a Cholledion ar Fuddsoddiadau	-	41,143
Talu 25% i Elusen David Hughes ar gyfer y Tlodion	-	10,286
Trosgwlyddo 25% i Ymddiriedolaeth Addysg Bellach 1/3	-	10,286
Trosgwlyddo 50% i Ymddiriedolaeth Addysg Bellach 2/3	-	20,571

7. BUDDSODDIADAU

Enillion / (Colledion) Net ar Fuddsoddiadau	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cronfeydd Gwaddol £	Cyfanswm 31.3.23 £	Cyfanswm 31.3.22 £
Enillion / (Colledion) ar Gronfeydd Buddsoddi a restrwyd	(3,462)	(5,002)	(8,464)	14,384
Enillion / (Colledion) ar Eiddo Buddsoddi	-	264,540	264,540	60,100
Cyfanswm Enillion / (Colledion) Net	(3,462)	259,538	256,076	74,484

a. BUDDSODDIADAU A RESTRUYD NEU A FASNACHUYD AR GYFENWIDFA STOC GYDNABYDDEDIG

Buddsoddiadau a Restrwyd neu a Fasnachwyd ar Gyfenwidfa Stoc Gydabyddedig	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cronfeydd Gwaddol £	Cyfanswm 31.3.23 £	Cyfanswm 31.3.22 £
Gwerth ar y Farchnad				
Ar 1 Ebrill	119,153	170,556	289,709	275,325
Ychwanegiadau	-	-	-	-
Gwarediadau	-	-	-	-
Ailbrisio	(3,462)	(5,002)	(8,464)	14,384
Trosglwyddiadau	-	-	-	-
Gwerth Net ar Bapur ar 31 Mawrth	115,691	165,554	281,245	289,709

Nid oedd unrhyw asedau buddsoddi y tu allan i'r Deyrnas Unedig.

Mae'r buddsoddiadau'n bennaf yng Nghronfeydd Buddsoddi Awdurdodedig Elusennau BLK Charities UK gyda daliadau bach mewn stociau gilt ac ecwiti.

Dangosir buddsoddiadau ar sail eu gwerth ar y farchnad. Eu gwerth hanesyddol yw £67,029.

b. EIDDO BUDDSODDI

Eiddo Buddsoddi	31.3.23	31.3.22
	£	£
Gwerth ar y Farchnad ar 1 Ebrill	4,093,000	4,032,900
Ychwanegiadau	-	-
Gwarediadau	(282,500)	-
Amhariad	-	-
Enillion / (Colledion) Ailbriso	-	60,100
Trosglwyddiadau	-	-
Gwerth Net ar Bapur ar 31 Mawrth	3,810,500	4,093,000

Mae Gwaddol David Hughes yn cynnwys 12 o anheddau fferm ac un darn o dir, gyda chyfanswm arwynebedd o 1,140.68 acer.

Gwerthwyd annedd Tŷ Coch yn ystod y flwyddyn am £550,000 gan roi ennill ar warediad o £264,540 yn erbyn prisiad 21/22. Mi wnaeth hyn alluogi rhagor o fuddsoddiad yn y stad, gyda gwariant o £134k ar atgyweirio a chynnal a chadw eleni.

Prisiwyd yr Ystâd ym mis Mawrth 2023 ar sail defnydd presennol gan Sarah V. Williams Uwch Swyddog Prisio Cyngor Sir Ynys Môn a chyfanswm y gwerth oedd £3,810,500.

8. DYLEDWYR: SYMIAU’N DDYLEDUS O FEWN BLWYDDYN

Dyledwyr: Symiau'n ddyledus o fewn blwyddyn	31.3.23	31.3.22
	£	£
Symiau y gellir eu hadennill ar gontract	111,151	112,621
Darpariaeth ar gyfer drwgddyledion	(48,319)	(43,722)
Cyfanswm Dyledwyr	62,832	68,899

Penderfynwyd yn 2017/18 y byddai'n ochelgar creu darpariaeth ar gyfer drwg-ddyledion oherwydd cyfanswm y dyledion hanesyddol oedd wedi cronni. Fodd bynnag, mae ymdrechion i gasglu'r symiau sy'n ddyledus gan gyn-denantiaid wedi cynyddu'n ddiweddar, gyda rhai llwyddiannau.

9. ARIAN YN Y BANC

Mae hyn yn cynrychioli'r balans o fewn y cronfeydd ariannol a gedwir gan Gyngor Sir Ynys Môn ar ran Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn.

Arian yn y Banc	Ymddiriedolaeth Addysg Bellach 1/3	Ymddiriedolaeth Addysg Bellach 2/3	Stâd Elusennol David Hughes	Cyfanswm 31.3.23	Cyfanswm 31.3.22
	£	£	£	£	£
Arian yn y Banc	33,484	148,581	566,255	748,320	285,024
Adneuo Banc	33,484	148,581	566,255	748,320	285,024

10. CREDYDWYR: SYMIAU'N DDYLEDUS O FEWN BLWYDDYN

Credydwyr: Symiau'n ddyledus o fewn blwyddyn	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cronfeydd Gwaddol £	Cyfanswm 31.3.23 £	Cyfanswm 31.3.22 £
Credydwyr eraill	-	(17,348)	(17,348)	(21,853)
Cyfanswm Credydwyr	-	(17,348)	(17,348)	(21,853)

11. SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

a.

Symudiadau mewn Cronfeydd	1.4.22 £	Symudiad Net mewn Cronfeydd £	31.3.23 £
Ymddiriedolaeth Addysg Bellach 1/3	183,346	(71,460)	111,886
Ymddiriedolaeth Addysg Bellach 2/3	186,426	(556)	185,870
Cronfeydd Cyfyngedig	369,772	(72,016)	297,756
Stâd Elusenol David Hughes	4,345,007	242,786	4,587,793
Cronfeydd Gwaddol	4,345,007	242,786	4,587,793
Cyfanswm Cronfeydd	4,714,779	170,770	4,885,549

b. Mae symudiad net mewn cronfeydd, a gynhwysir yn yr uchod, fel a ganlyn:

Symudiadau Net mewn Cronfeydd wedi'u cynnwys yn yr uchod:	Adnoddau Incwm £	Gwariant £	Trosglwyddiadau £	Enillion a Cholledion £	Symudiad mewn Cronfeydd £
Ymddiriedolaeth Addysg Bellach 1/3	3,206	(72,306)	-	(2,360)	(71,460)
Ymddiriedolaeth Addysg Bellach 2/3	3,546	(3,000)	-	(1,102)	(556)
Cronfeydd Cyfyngedig	6,752	(75,306)	-	(3,462)	(72,016)
Stâd Elusenol David Hughes	142,688	(159,440)	-	259,538	242,786
Cronfeydd Gwaddol	142,688	(159,440)	-	259,538	242,786
Cyfanswm Cronfeydd	149,440	(234,746)	-	256,076	170,770

12. TÂL A BUDDION YR YMDDIRIEDOLWYR

Treuliau Ymddiriedolwyr

Ni thalwyd unrhyw gydnabyddiaeth ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2023 nac y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2022. Mae hyn yn gysylltiedig â'r Ymddiriedolwr, hynny yw, aelodau'r Pwyllgor Gwaith ac Uwch Dîm Arweinyddiaeth Cyngor Sir Ynys Môn yn gweithredu ar ei ran. Gweler Nodyn 13 (Datgeliadau Parti Perthynol) mewn cysylltiad â'r ffioedd a dalwyd i'r ymddiriedolwr corfforaethol ar gyfer costau eiddo a gweinyddu ariannol.

13. DATGELIADAU PARTI PERTHYNOL

Cyngor Sir Ynys Môn

Mae Cronfa Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Ynys Môn yn cael ei gweinyddu gan Gyngor Sir Ynys Môn. Codwyd ffi rheoli eiddo o £7,919 (£9,601 yn 2021/22) gan y Cyngor i weinyddu Ystâd David Hughes. Yn ogystal, codwyd ffi rheoli ariannol o £3,387 (£3,427 yn 2021/22) ar yr Ymddiriedolaeth ar gyfer gweinyddiaeth ariannol a chynhyrchu cyfrifon. Felly, roedd cyfanswm y ffioedd a adenillwyd gan y Cyngor yn £11,306.

Oherwydd natur gweithrediadau'r elusen a gan mai unig ymddiriedolwr yr elusen yw Cyngor Sir Ynys Môn, mae'n anochel y bydd trafodion yn digwydd gyda sefydliadau sy'n gysylltiedig â'r Cyngor a'i weithwyr. Cynhelir yr holl drafodion y gall Cyngor Sir Ynys Môn fod â diddordeb ynddynt o hyd braich. Mae gan y Cyngor bolisi bod yn rhaid i bob Cynghorydd ac aelodau'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth ddatgan diddordeb os bydd trafodyn yn ymwneud â pharti cysylltiedig yn digwydd.